

Nya bestämmelser för sjukdomar hos bin 2019

Från och med den 1 januari 2019 kommer nya föreskrifter att gälla för sjukdomar och skadegörare på bin. Syftet med reglerna är att vi ska få effektivare smittutredningar och mindre krångel.

Undersökning ska ske när den gör mest nytta

Vi ska bara undersöka bisamhällen för sjukdomar om det är på grund av en smittutredning eller för att biodlaren vill flytta bina, utrustning eller biodlingsmaterial ut ur ett smittförklarat område.

Det här gäller fortfarande

Innan du ska flytta bisamhällen och biodlingsmaterial som exempelvis kupor och ramar ut ur ett smittförklarat område måste en tillsynsman undersöka det som du vill flytta. Om bina är friska får du ett tillstånd av tillsynsmannen för att kunna flytta bin och material. Vi ändrar inte på detta.

Det här är nytt

Vi förklarar inte längre en hel församling som smittad när amerikansk yngelröta eller varroakvalster är konstaterade. Många biodlare har önskat att smittförklaring på församlingsnivå ska upphöra. I stället kommer vi införa skyddsområden med en radie av 3 kilometer runt den bigård där smitta upptäckts.

Skyddsområden och amerikansk yngelröta

Det betyder att det för amerikansk yngelröta i normalfallet blir ett geografiskt mindre område som omfattas av restriktioner. Om du från och med 2019 ska flytta dina bin måste du kontrollera om dina bin finns i ett skyddsområde. Om de inte gör det kan du flytta dina bin. Det förenklar för de personer som tidigare har flyttat bin över församlingsgränser.

Vi kan inrätta övervakningsområden och då behöver du tillstånd

För vissa områden, där vi har upprepade utbrott av amerikansk yngelröta kan vi inrätta övervakningsområden, som är större än skyddsområden. Då kommer det att finnas restriktioner för flytt, vilket betyder att du behöver tillstånd av tillsynsman om du vill flytta ut från övervakningsområdet.

Varroa och flytt av bin

Fram till och med den 31 december 2018 måste biodlare som flyttar bin och biodlingsmaterial ut ur en församling, men inom en varroazon ha tillstånd av bitillsynsman, oavsett om församlingen också är smittförklarad för amerikansk yngelröta eller inte.

Så här blir det från och med 2019

Det kommer fortfarande att finnas restriktioner för flytt ut ur en varroazon och många regler handlar om vad som gäller vid flytt av bin, biodlingsutrustning m.m. ut från varroazoner. Men eftersom vi från och med 2019 tar bort smittförklaring av hela församlingen behöver du bara hålla koll på vilken zon du har dina bin i. Du ska också hålla koll på om du befinner dig inom ett skyddsområde för amerikansk yngelröta.

Tillsynsmännen kan utreda smittspridning mer effektivt

Under smittutredningen kan tillsynsmannen med början från biodlingssäsongen 2019 ta prov på bin istället för att okulärt undersöka samtliga bisamhällen inom 3 kilometer från en bigård med utbrott av amerikansk yngelröta. Ifall yngelrötesporer påvisas i prover från en bigård kommer tillsynsmannen att göra en okulär undersökning precis som tidigare.

Dessutom inför vi att en tillsynsman kan undersöka bigårdar som har varit i kontakt med den bigård där amerikansk yngelröta påvisades. Vi bedömer att det här arbetssättet leder till att

- smittutredningarna blir mer effektiva
- vi snabbare får kontroll på utbrott av amerikansk yngelröta

- vi kan hitta kontaktbigårdar där bina kanske fortfarande är friska, men där biodlaren kan behöva vidta åtgärder för att sjukdomen inte ska bryta ut.

Regler på plats mot traké kvalster

Parasiten traké kvalster lever i binas andningsvägar. Vi har ännu inte funnit den i Sverige. För att kunna hantera eventuella utbrott har vi nu regler på plats för bekämpning och kontroll av smittspridning. Vi bedömer att reglerna ska vara en hjälp för att hindra att parasiten sprids och etablerar sig i Sverige.

Eget ansvar för egna djur är rimligt

Vi vet av remissvaren att parningsstationer kräver att bina är undersökta och fria från amerikansk yngelröta innan de får komma till stationen. Det är utmärkt, men det är inte en statlig angelägenhet om bina kommer från ett område där det inte finns några restriktioner.

Många av dem som svarade på vår remiss vill att en tillsynsman ska undersöka bisamhällen vid ägarbyten. Vi kan dock bara kräva undersökning om flytt sker från ett smittförklarat område. I övrigt måste du som biodlare ta eget ansvar när du till exempel säljer respektive köper bin.

I linje med EU:s djurhälsolag

De förändringar vi gör nu är i linje med de kommande reglerna i EU:s djurhälsolag. När den nya djurhälsolagen ska börja tillämpas år 2021 måste alla djurhållare ta ett ansvar för att minimera risken för att sprida sjukdomar. Alla biodlare blir alltså skyldiga att ha tillräcklig kunskap om bisjukdomar och vilka åtgärder de ska vidta för att kontrollera eller hindra dessa sjukdomar.

Fakta om våra föreskrifter

Våra föreskrifter är i huvudsak riktade till tillsynsmän, men påverkar biodlare. Flera ändringar har kommit till på förslag från olika biodlarorganisationer. Många av ändringarna innebär förenklingar för biodlarna. På denna sida hittar du föreskrifterna, remissammanställningen, konsekvensutredningen m.m. De huvudsakliga ändringarna i punktform:

- Vi tar med regler för kontroll av traké kvalster i föreskrifterna.
- Vi tillåter prov på bin som alternativ till fysisk undersökning av samtliga bisamhällen, vilket bör göra utredningar av spridning av amerikansk yngelröta mer effektiv.
- Vi ersätter smittförklaring för amerikansk yngelröta på församlingsnivå med skyddsområde och övervakningsområde som utgår från den smittade eller angripna bigårdens läge så att färre biodlare drabbas av restriktioner.
- Vi tar bort krav på att tillsynsman ska undersöka material som ska destrueras eller saneras och därmed sparar vi både tillsynsmannen och biodlarna arbetstid.
- Vi tar bort krav att biodlare behöver ansöka om dispens från Jordbruksverket inför vissa flyttar och därmed avskaffa en administrativ börda.
- Vi använder nu i större utsträckning begrepp som är vedertagna inom smittskydd. Vi tar bort särregler för varroakvalster i Gotlands län.
- Vi tar bort rutinen att klistra tillståndsbevis på bikupor med mera som ska flyttas.
- Vi har strukit regleringar som redan står i bisjukdomsförordningen.
- Vi har ändrat så att biodlare ska anmäla uppställningsplats när de etablerar bigården och vid förändring istället för vart tredje år.
- Vi inför definitioner av begrepp som vi använder i mer än en paragraf i föreskrifterna.

Vill du veta mer?

Under Mer information finns frågor och svar om föreskrifterna. Under Bestämmelser finns både de regler som gäller för biodling i dag och som kommer att gälla efter den 1 januari 2019. På vår sida [om bisjukdomar](#) kan du läsa mer om både sjukdomar och skadegörare på bin.